

Beste dokter Ziel,

Voordat ik op reis ga voor mijn zangoptredens, stuur ik U uit mijn repertoire nog even een lentelied toe.

Flowers

On my way are flowers,
I will surrender.
Looking so tender.
So they must be ours.

I forget the hours,
walking in the wind.
Walking with my friend,
in my brandnew trousers.

And the sky above,
full of love.
And the birds in the tree,
sing like we.

On my way are flowers,
waving in the wind.
I'm walking with my friend,
everything around us.

And the sky above,
full of love.
And the birds in the tree,
sing like we.

I forget the hours,
walking in the wind.
Walking with my friend,
in my brandnew trousers.

Walking with my friend,
in my brandnew trousers.

Hartelijke groeten van,

Maria Dolfse

Beste dokter Ziel,

Als ik het wel heb, heeft U Maarten Beks goed gekend. Ik ook, wij waren erg op elkaar gesteld. Ik vond zijn werk als beeldend kunstenaar ook heel bijzonder. Het is uniek en altijd en overal meteen herkenbaar. Inderdaad, niet in Arnhem, maar wat wordt daar wel herkend, en hoe zou dat ook kunnen, als je zelf niet iets voorstelt?

In het zuiden des lands daarentegen, vanaf Nijmegen tot aan de Limburgs-Belgische grens wordt daar anders over gedacht. Ik noem zijn naam en vind respons. Ook als auteur is hij bekend, als kunstcriticus. Zo heeft hij voor de prachtige Maastrichtse 'Manutius-reeks' (genoemd naar de Venetiaanse meesterdrukker Aldus Manutius, maar inmiddels door het overlijden van de beide redacteurs Wolfs en Crouzen helaas ter ziele) diverse monografieën over (zuid- Nederlandse) beeldende kunstenaars verzorgd, boekjes die je bij exposities van deze kunstenaars ook aantreft.

Maarten was geboren in het gelukkige jaar 1929, van bijvoorbeeld ook Fens, Kousbroek of Jan Vrijman. Hij was, wat de Italiaanse renaissance noemde, een 'uomo universale' of 'homo universalis', en misschien is het een troostrijke gedachte dat hij is gestorven op de gemiddelde leeftijd van die renaissancistische intellectueel/kunstenaar: 72 jaar, wat tussen twee haakjes ook nog eens de gedeelde leeftijd is van Leonardo da Vinci en Galileo Galilei.

De toch eigenlijk Amsterdams/vooral Eindhovense Maarten moet zich toch vooral onder de grote rivieren hebben thuisgevoeld, alwaar hij – ik herinner mij een afgeladen vol Noord-Brabants museum tijdens de viering van zijn 70ste verjaardag- ook waardering vond. Zijn werk is ook op z'n minst een synthese van noord en zuid, met name bijvoorbeeld zoals hij daar een prachtige baai kon tekenen (zie zijn Italiaanse reis), wat zijn Goethe op die manier niet lukte.

Ikzelf heb Maartens werk eens getypeerd als 'een beweging die tot een stroom wordt', of 'een stroom die een bedding vindt', ergens aan de oevers van de tijd, die zelf, tijdens diens loop, ook weer van plaats kunnen veranderen.

Maarten kon zingen als de wind in de boom, die hij ook was. Die boom was ook zijn taal, waar zonder hij moeilijk kon. Ik meen dat pas (veel) later de lettertekens zijn beelden mochten verlaten, de vrijheid kregen om op te vliegen, daarna kon hij zelf ook zichtbaar opgeruimd het luchtruim in.

Ja, een helemaal voor Arnhem atypische figuur, alleen al zijn haar en kleding bracht de bevolking in de grootste verlegenheid. Ik groet hem, en U, dokter,

Maria Dolfse (beeldend kunstenaars/musica)

GEACHTE MEVROUW DOLFSE,

HET IS INDERDAAD ZO DAT IK MAARTEN BEKS HEEL GOED HEB GEKEND. IK HEB NOG REGELMATIG CONTACT MET VROUW EN DOCHTERS. U ZULT ONGETWIJ - FELD INTERESSE HEBBEN IN EEN FACET WAARBIJ U HEEFT ONTBROKEN ALS BEELDEND KUNSTENAAR N.L. DE OPEN DAG IN SEPTEMBER 1992 IN DE VOORMALIGE ROSSE BUURT VAN ARNHEM. ONDERDEEL VAN ONZE WOONWIJK, HET SPIJKERKWARTIER. DOOR MAARTEN CONSEQUENT 'VREUGDEWIJK' GENOEMD. IK WIJD DAAR HET DOOR HEM GESCHREVEN ARTIKEL OP DE 2 VOLGENDE PAGINA'S AAN.

HERINNERING AAN MAARTEN BEKS

ER GAAT GEEN DAG VOORBIJ OF IK DENK WEL EVEN AAN HEM. DAT KOMT NATUURLIJK OOK OMDAT MAARTEN EN IK SAMEN AAN ENKELE KUNSTWERKEN HEBBEN GEWERKT DIE NU NOG IN MIJN BEZIT ZIJN EN EEN PROMINENTE PLAATS INNEMEN IN MIJN ATELIER.

WIJ DELEN DUS KENNELIJK ZIJN BREDE INTERESSE EN SAMEN DIERBARE HERINNERINGEN AAN HEM. U ZULT ZICH ONGETWIJFELD ZIJN ONAANGEKONDIGDE BEZOEKJES HERINNEREN. MAARTEN KWAM BINNEN EN DOOR HEM WERD DAN ALS VANZELFSPREKEND AANGENOMEN DAT HET WERK WERD STILGELEGD OM KOFFIE TE GAAN DRINKEN. U ZULT ONGETWIJFELD NET ALS IK HEBBEN MEEGEMAAKT DAT HIJ PAS WEER OPSTAPTE ALS ELMA BELDE. DAN WAS HET INMIDDELS ETENSTIJD. VAN WERKEN WAS INTUSSEN NIETS MEER GEKOMEN, MAAR ALLE WERELDPROBLEMEN WAREN DAN DOOR ONS WEL 'OPGELOST'.

DOKTER ZIEL

22 - 02 - 2007

HEJA productie presenteert:

Spijkerkwartier Bekent

een film gemaakt door Henk Jaspers en
Wil Krechting

"VREUGDEWIJK"

Voorwoord

Er is waarschijnlijk geen wijk in Nederland die meer in de publiciteit is geweest dan het Spijkerkwartier in Arnhem. De Apollolaan noch de Zeedijk kunnen wat journalistieke aandacht betreft in de schaduw staan van deze eens zo statige wijk die, na zoveel averij te hebben opgelopen, gedurende de laatste jaren wederom hersteld is in zijn trotse oorspronkelijke staat. Nog steeds echter spreekt men in de landelijke pers liever over de averij dan over de wedergeboorte. Het verging het Arnhemse Spijkerkwartier als het Maastrichtse Stokkwartier: niemand wilde er tot voor kort wonen en nu krijgt nog slechts een enkeling met de beste papieren een kans er zich metterwoon te vestigen. Evenwel, het boze gerucht bleef hoewel iedereen inmiddels maar al te goed weet dat het slechte nieuws over het Spijkerkwartier zeer oud nieuws is dat thuis hoort in "Yesterdays Papers". Het kwartier is nu immers in meer dan één betekenis "schoon".

De wijk waarop wij spreken mag zich verheugen in de aanwezigheid van een zeer dichte kunstenaarspopulatie. En al die kunstenaars kunnen zich erop laten voorstaan dat Eduard van Beinum en de dichtervorst J.H. Leopold bij hen practisch naast de deur gewoond hebben, dat M. C. Escher er diepe sporen heeft nagelaten en dat de grote Lorenz dagelijks in deze buurt heeft gewandeld, peinzend over zijn door Einstein zo bewonderde (Lorenz)vergelijkingen. Dit is dus geen plaats om te mijden al zijn er natuurlijk nog steeds die " zwarte burgerheren", niet zo welingelicht als voorheen, die een omweg maken op weg naar het Velperplein.

Er was een periode -dat kan ik nu wel vertellen- waarin veel van die statige herenhuiszen wat morsige dameshuizen waren geworden, huizen bevolkt door dames die de passanten iets te nadrukkelijk en vrijmoedig welkom heetten. Zo werd het Spijkerkwartier wereldnieuws, waarvan je ook uit de Parijse pers kennis kon nemen als je je toevallig eens ver van huis had begeven. Nu is alles anders. Alles wat er mooi, uniek, waardig en "belle époque" was in het Spijkerkwartier is nu onder de sterk nagedonkerde vernislaag vandaan gehaald. Er is gerenoveerd en gerestaureerd en vooral: de keurige Heren- en de zondige Dameshuizen zijn zorgvuldig van elkaar gescheiden. Er is dwars door het kwartier een streep getrokken die hemel en vagevuur zorgvuldig markeert. Hier is er de nuchtere straatverlichting, daar zie je de rode lampjes; hier loop je langs de hoge vensters, daar passeer je de etalages met liggend en staand bijna-naakt, gekleed slechts in een rose of rosse gloed. De verhouding van de vertegenwoordigers van de deugd en van de zonde is er sindsdien voornamelijk een van vreedzame coëxistentie of -om het wat minder irenisch te zeggen- van gematigde Apartheid.

Aan de Apartheid wil men nu iets gaan doen. Een comité, vertegenwoordigend de reguliere bewoners van het kwartier zocht contact met de kunstenaars, grotendeels buurtbewoners én met de galerie De Theesalon, gevestigd midden in de rosse buurt, de "Vreugdewijk", zoals de Japanners het in de vorige eeuw wat eleganter plachten te zeggen. De Theesalon is een aan de cultuur gewijd eiland, een "reservaat in een reservaat", dat uitsluitend bewoond wordt door de "bewoners van de vlakte" (zoals het boek Genesis het uitdrukt) en als zodanig fungeert het ook als de "traït d-union" tussen de gedisciplineerde en de ontuchtige wereld. Kunstenaars, stelt uw werken tentoon in de galerie De Theesalon in Arnhems Lustoord, zo luidde de dagorder die door het hoofdkwartier werd uitgegeven. Er werden 26 kunstenaars aangeschreven van wie er 24, gearriveerd of voornamelijk nog alleen "geavanceerd", hun jawoord gaven. Waaruit wederom blijken moge dat kunstenaars niet van zwart-wit-denken houden en vooral geporteerd zijn voor "grensverlegging".

Het Arnhemse publiek, altijd voorzichtig en schoorvoetend, kwam toch in beweging: bezichtig de kunstenaarsnamen die wij verzameld hebben, aldus de verleidingskunst der organisatoren, en smaak in De Theesalon de vreugde der herkenning of der ontdekking. Het tableau ziet er als volgt uit:

Op dus naar Spijkerstraat 287 A, van 29 augustus t / m 29 oktober heeft iedereen die nooit een stap durfde wagen voorbij de grenslijn van het kwaad, een alibi om over de streep te stappen. Begeleid bij voorkeur door de hele familie. Het publiek kon zelfs door de labyrinten van de verhandelbare erotiek worden rondgeleid. Brengt het comité u daardoor op het pad der zonde? O heden Neen! Vergeet niet dat de galerie is gevestigd in een gewezen godshuis genaamd "Mara Natha". Zo heetten eertijds veel kerken van de nogal steile denominatie. Dankzij de galerist is er aan het uiterlijk en innerlijk van het gebouw niets veranderd zodat het publiek dat naar deze tentoonstelling wil pelgrimeren zijn gezicht kan redden door gewoon de weg te vragen naar het oude apostolische kerkje. U wordt opgewacht door het kerkbestuur, bestaande uit Henk en Lenneke Jaspers, Frans Brandsen, Rob van Oosten, Tom Meerman en Eric Wesselo.

ARNHEM. september 1992
Maarten Beks.

© HEJA 1992
film
Spijkerkwartier
Bekent
Kleur

<p>Kunst in de rosse buurt</p> <p>Expositie</p> <p>29 augustus tot 29 oktober openingstijden, wo t/m zo van 12 00 uur - 17 00 uur spijkerstraat 287 A Arnhem</p>	<p>Exposanten: <small>© Ontwerp layout en afbeelding: Henk Jaspers, Rob van Oosten, Frans Brandsen. Publiekt: Lenneke Jaspers, Tom Meerman.</small></p> <p>Maarten Beks, Elma Beks, Adri van den Beukel, Frans Brandsen, Edward Brantsen, Vito Galfano, Ad Gerritsen, Klaas Gubbels, Denny Jacobs, Henk Jaspers, Frans Jongmans, Jojo van der Kooi, Tom Meerman - Triton, Djana Mileta, Martin Nijman, Rob van Oosten, Gérard Philippen, Henk van der Ploeg, Marijke Postma, Nico van Putten, Joep Sterman, Rob de Vries, Netty Weideveld.</p>
---	---

MAARTEN BEKS MAAKTE
IN MEI 1995 DEEL UIT VAN
DE ORGANISATIE VAN DE
BEVRIJDINGSTENTON-
STELLING "BEN IK ZO VRIJ"
IN HET HUIS DE PROVINCIE
IN ARNHEM WAARAAN 25
DUITSE EN 25 NEDERLANDSE
KUNSTENAARS DEELNAMEN

5 MEI

BEVRIJDINGSTENTONSTELLING

HERDENKEN ONTAARDT NA EEN REEKS VAN JAREN LICHT IN EEN FEEST DER HERINNERING EN IN EEN BEVRIJDINGSFEEST. ZO WERD DE AIRBORNE-HERDENKING METTERTIJD TOT EEN FEEST TER HERDENKING VAN HET EINDE VAN DE BEVRIJDING VAN ARNHEM. EEN FEEST MET EEN SCHADUWZIJD, DIE VOORAL ZICHTBAAR WERD IN OOSTERBEEK. WIE ZICH BEVRIJD VOELT VIERT FEEST EN VERGEET LIEFST HET GETAL DER GEVALLEN BEVRIJDERS.

NA 50 JAAR WERKT HET GEHEUGEN VAAK BETER DAN NA 25 JAAR. DE HERINNERING HEEFT DAN OVERGESCHAKELD OP EEN ANDER GEHEUGEN. VOOR HET LANGE IS ALLES NA 50 JAAR WEER ZEER NABIJ, ZELFS ALS MEN TE JONG IS OM ZICH IETS TE KUNNEN HERINNEREN. OP DEN DUUR GEEFT HERDENKEN TE DENKEN. WIE NIET MEER HERDENKT, NIET MEER WEET WAT PRECIES TE HERDENKEN, IS TOE AAN DE HERDENKING VAN DE VERBODEN GEVOELENS DIE AL FEESTELIJK HERDENKEND NAAR DE ACHTERGROND ZIJN GEDRONGEN.

GEDURENDE DE LAATSTE JAREN DOMINEERT DE ROUW, DE HERDENKING VAN DE DUIZENDEN DODEN. MEN BEROUWT HET VERGETEN, AL WAS HET ALLEEN OMDAT WE EINDELIJK BETER ZIJN GEINFORMEERD, VOORAL IN DE TAAL DER BEELDEN. IN DE MEDIA WERD HET FEEST WEER EEN DODENHERDENKING. DE TELEVISIEBEELDEN WAREN WELSPREKEND GENOEG OM DE KIJKERS TE HERINNEREN AAN DE VERGETEN EERSTE ACTE VAN HET AIRBORNE-'FEEST'. HET DENKEN VAN NU STAAT MEER DAN HET HERDENKEN VAN TOEN IN HET TEKEN VAN DE SCHAAMTE OVER DE VERGEETACHTIGHEID DIE HET HERHAALDE HERDENKEN MET ZICH MEEBRENGT. DE BEVRIJDING LIGT NU MINDER IN HET GEHEUGEN DAN DE PRIJS ER VAN.

ZO ALTHANS DENKT DE STICHTING I.O. 'STADSKLEUR' ER OVER, UITERAARD NA LANG BIJ ZICHZELF EN ANDEREN TE RADE TE ZIJN GEGAAN. ZIJ HEEFT ZICH MET NAME BEZONNEN OVER DE WARE KLEUR VAN HET HERDENKEN, VROEGER EN NU. ARNHEM BEREIDT ZICH VOOR OP DE VIJFTIGSTE VERJAARDAG VAN EEN TRADITIE VAN HERDENKEN, EEN TRADITIE DIE NU MEDE BEHOORT TE WORDEN HERDACHT. HET GEHEUGEN IS ER, ALS GEZEGD, MET HET JAAR BETER OP GEWORDEN, EN STRENGER. DE ECHTE KLEUR ER VAN IS NA 50 JAAR WEER AAN DE OPPERVLAKTE GEKOMEN. HET SCHILDERIJ IS SCHOONGEMAAKT, HET OUDE VERNIS VERWIJDERD EN JE WEET NIET WAT JE ZIET. ER IS WINST AAN HELDERHEID, DIEPTE EN REALITEITSZIN..... DE OORSPRONKELIJKE FESTIVALKLEUR BEGON TE VERBLEKEN.

DE KLEURVERANDERING VAN ARNHEM KOMT IN AANMERKING VOOR OPENBAARMAKING, VOOR EEN TENTOONSTELLING. ALS ALTIJD ZIJN HET ONGETWIJFELD WEER DE KUNSTENAARS DIE DE VERANDERING IN DE KLEUR DER HERINNERING VAN HET GEZICHT VAN ARNHEM HEBBEN AFGELEZEN. HET HISTORISCH BEWUSTZIJN BERUST NU EENMAAL NIET OP STUDIE VAN FEITEN EN VERBANDEN MAAR OP VERBEELDING. VERBEELDING VAN DE ACTUALITEIT VAN HET NOG ONVERWERKT VERLEDEN. WAT ER IN ONS HOOFD GEBEURT HEBBEN KUNSTENAARS IN HUN VINGERS, DENKT 'STADSKLEUR'. ALS WIJ HERDENKEN DENKEN DE KUNSTENAARS EN ZIJ LATEN ZICH NIET IN DE REDE VALLEN, ZELFS NIET DOOR DE BETERE GEDACHTEN VAN DE MENSEN MET MINDER VERBEELDINGSKRACHT.

Marc ten Hek

Geachte dokter Ziel,

U beweert wel, dat de Arnhemse ziel alle kleuren heeft, maar in uw uitdossing bespeur ik toch vooral rood en blauw, vaak in combinatie. Nu houd ik wel van die samenstelling, die niet echt harmonieert zonder daarom te vloeken.

In de middeleeuwse kunst komt ze veel voor; heeft U iets met die tijd en de religie van toen?

Maar ik zou zeggen: voeg er geel aan toe, en het geheel wordt perfect. En dan in die volgorde, niet met het geel in het midden.

Volgens Goethe in zijn 'Farbenlehre' zijn zelfs alleen de kleuren geel en blauw echt 'zuivere' kleuren, rood niet. En dan nog beweren, dat je geen romanticus bent! Me dunkt, deze kleuren van de zon en de hemel hebben nu niet bepaald betrekking op onze dagelijkse leefwereld, die is veeleer groen en rood.

De kleur rood staat in mijn ogen het meest op zich, en behoeft niets anders. Is ze wellicht ook de tint van de ziel, of moeten we daarbij denken aan de regenboog of iets van goud?

Hoe dit zij, ik denk dat U door ook gebruik te maken van groen en geel, paars en bruin, meer bij de mensen zou kunnen aanspreken.

Tot slot dit. Die witte doktersjas van U scheidt een afstand tussen U en ons, zoals de zwarte jurk van de clerus, ze is toch echt uit de tijd, hoor.

Neem een kleurtje. Wit mag dan het resultaat zijn van alle kleuren tezamen, je bekent er evengoed geen kleur mee.

Neemt u van mij aan, een mooi tintje is klantvriendelijker; uw klandizie zal erdoor worden bevorderd.

Met vriendelijke groeten,

Maria Dolfse
(beeldend kunstenaars/musica)

Geachte mevrouw Dolfse,

Welkom in de praktijk van Dokter Ziel. Graag leg ik u mijn kleurgebruik uit. De kleuren rood wit en blauw staan zoals voor de hand ligt voor de Nederlandse vlag. Rood en blauw staan in ons logo, wit staat voor m'n jas. Zoals u zal zijn opgevallen is Nederland fel gekleurd, tegen de zin van Geert Wilders. Samen met veel anders gekleurde Nederlanders heeft mijn Ziel al jaren geleden de kleuren van de regenboog aangenomen. Ik sluit zelfs niet uit dat ik veelkleurig geboren ben. De smetteloos witte jas is voor mij het symbool van een schildersdoek waarop alle kleuren worden aangebracht.

Met vriendelijke groeten, Dokter Ziel

jan. 2007

E-mail: redactie@stadskleurnieuws.nl

**STADSKLEUR STUDIO 8
VALE POORT 8
6811 BN ARNHEM**

WWW.STADSKLEURNIEUWS.NL

**NIEUWS KRIJGT
WEER KLEUR**